

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060303

DOM
2022-04-26
Stockholm

Mål nr
P 4443-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-03-30 i mål nr P 4923-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. E. E.

2. G. E.

Motparter

1. Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun
Box 43
568 21 Skillingaryd

2. C. G.

3. S. G.

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus och förråd på fastigheten X (numera även Y) i Vaggeryds kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och byggnämndens i Vaggeryds kommun beslut den 26 maj 2020, dnr MBN 2019-375B, att ge bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus och förråd på fastigheten X och avslår bygglovsansökan.

Dok.Id 1780118

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

BAKGRUND

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun gav bygglov för tvåbostadshus och förråd på fastigheten X. Därefter har fastigheten avstyckats vilket medför att den mark som är tänkt att tas i anspråk för byggnationen nu tillhör dels X, dels den nybildade fastigheten Y.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

E. E. och **G. E.** har yrkat att Mark-och miljööverdomstolen ska upphäva bygglovsbeslutet. Till stöd för sin talan har de uppgett detsamma som i mark- och miljödomstolen med tillägget att byggnationen inte kan tillåtas eftersom det nu rör sig om två fastigheter i stället för en.

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun, C. G. och **S. G.** har förelagts att yttra sig över överklagandet, och särskilt över om avstyckningen av fastigheten har någon betydelse för bedömningen av den sökta åtgärdens planlighet.

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun har motsatt sig en ändring av bygglovsbeslutet och uppgett i huvudsak följande. Efter avstyckningen är byggnationen inte ett fristående tvåbostadshus, utan två sammanbyggda enbostadshus. Eftersom husen inte uppförs fristående avviker byggnationen från detaljplanen. Avvikelsen är dock liten och kan tillåtas enligt 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

C. G. och **S. G.** har inte hörts av.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Efter att nämnden har meddelat bygglov för tvåbostadshus och förråd har lovfastigheten avstyckats. Detta medför att byggnaderna nu avses uppföras dels på den fastighet som anges i ansökan, dels på den nybildade fastigheten Y. Mark-

och miljööverdomstolen finner att det trots detta finns förutsättningar att pröva ansökan i sak.

Som huvudregel ska prövningen utgå från de omständigheter som gällde vid tidpunkten för ansökan. I vissa fall behöver dock senare tillkomna omständigheter beaktas, såsom om det t.ex. tillkommit ett nytt beslutat riksintresse, ett förändrat strandskydd eller en ny byggnad som påverkar beräkningen av sammanlagd byggnadsarea (se MÖD 2020:3, RÅ 1974 ref. 70 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 2 maj 2018 i mål nr P 10049–17). I praxis har även hänsyn tagits till en ny fastighetsbildning (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 3 december 2021 i mål nr P 14699–20). Mot denna bakgrund anser Mark- och miljööverdomstolen att den nu aktuella ansökan ska prövas med beaktande av den nya fastighetsindelning som skett.

Tvåbostadshuset avses uppföras över tomtgränsen mellan fastigheterna X och Y. Fastigheterna omfattas av en stadsplan från år 1969 och ligger inom område betecknat med F. Av planbestämmelserna framgår att huvudbyggnader ska uppföras fristående inom sådant område.

Planbestämmelser om att byggnad endast får uppföras fristående förekommer ofta i äldre stadsplaner för områden avsedda för egnahems- och villabebyggelse och syftar typiskt sett till att hindra att byggnader sammanbyggs med varandra i tomtgräns (se Kungliga Byggnadsstyrelsens publikation 1950:2, s 52 – 54). Det saknas skäl att tolka den nu aktuella planen på annat sätt. Planbestämmelsen ska alltså förstås så att huvudbyggnad inte får uppföras över tomtgräns (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 30 januari 2018 i mål nr P 8216–17). Det tvåbostadshus som bygglov söktes för strider således mot planen. Avvikelsen är varken liten eller förenlig med planens syfte och det saknas därför förutsättningar för att bevilja bygglov. Med ändring av mark- och miljööverdomstolens dom ska därför ansökan om bygglov avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Petra Bergman (skiljaktig), tekniska rådet Inga-Lill Segnestam samt tf. hovrättsassessorn Frida Camber, referent.

Föredragande har varit Susanne Schultzberg.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING

Hovrättsrådet Petra Bergman är skiljaktig och anför följande.

Enligt 6 kap. 8 § plan- och byggförordningen (2011:338) ska en bygglovsansökan bland annat innehålla uppgift om vilken fastighet som ansökan avser. Den uppgiften får ses som en grundläggande förutsättning för att alls kunna pröva en ansökan om bygglov. I detta fall har ansökan om bygglov lämnats in för en viss fastighet. Den fastigheten har, efter nämndens beslut, delats i två fastigheter och den aktuella byggnationen avser numera två fastigheter. Det beviljade bygglovets kan, mot den bakgrunden, inte längre verkställas och jag anser därför att förhållandena har ändrats så mycket att ansökan egentligen har förfallit (jfr RÅ 1992 ref. 97). Någon ansökan om bygglov för motsvarande byggåtgärder som avser de nu aktuella två fastigheterna finns, såvitt känt, inte. Enligt min mening borde målet därför avskrivas.

Överröstad i den delen instämmer jag i övrigt i majoritetens bedömning.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-03-30
meddelad i
Växjö

Mål nr P 4923-20

PARTER

Klagande

1. E. E.

2. G. E.

Motpart

1. S. A-M.

2. C. G.

3. Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun
Bangårdsgatan 2
Box 43
568 21 Skillingaryd

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jönköpings läns beslut den 28 september 2020 i ärende nr 403-6580-2020, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus och förråd på fastigheten X i Vaggeryds kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och byggnämnden i Vaggeryds kommun (nämnden) beslutade den 26 maj 2020, § 78 att bevilja bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus om 164 kvadratmeter och förråd om 10 kvadratmeter på fastigheten X i Vaggeryds kommun. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Jönköpings län (länsstyrelsen) som avslog överklagandet.

E. E. och G. E. har nu överklagat länsstyrelsen beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

E. E. och G. E. har yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsen beslut ska upphäva nämndens beslut, och har angett i huvudsak följande.

Bygget har redan nekats bygglov och det beslutet borde stå fast. Den sökta byggnationen överskrider detaljplanen eftersom det blir två bostäder och inte en. Det blir två stycken hus och de har bara sökt bygglov för ett hus på tomten.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av underinstansens beslut.

Som detaljplan för fastigheten X gäller en stadsplan från år 1969. Av plankartan och planbestämmelserna framgår att området är betecknat med bokstaven B för bostäder och med bokstaven F för fristående hus. Bygglovsansökan avser nybyggnad av tvåbostadshus och förråd.

Vid tolkningen av vad som avses med begreppet fristående hus ska tolkningen av planbestämmelserna ske med beaktande av den lagstiftning och praxis som gällde vid tiden för planens antagande samt med stöd av planens syfte och planbeskrivningen. Vägledning kan härvid hämtas i Kungliga Byggnadsstyrelsens skrift

Anvisningar angående Beteckningar på plankartor m.m. samt Bestämmelser till detaljplaneförslag (publikation 1950:2).

Med begrepp fristående hus avsågs områden med egnahems- och villabebyggelse, vilket i normalfallet utgörs av en- och tvåbostadshus (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 7 maj 2018 i mål P 6512-17 samt Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 januari 2020 i mål P 445-19). Mark- och miljödomstolen instämmer således i länsstyrelsen bedömning och anser att byggnaden uppfyller definitionen av fristående byggnad samt att åtgärden överensstämmer med gällande detaljplan.

Av detaljplanen följer vidare att huvudbyggnad på tomt betecknad med F inte får uppta en större yta än 160 kvadratmeter. Det tvåbostadshus som sökanden avser uppföra har en yta uppgående till 164 kvadratmeter, vilket länsstyrelsen konstaterat utgör en avvikelse från detaljplanen med 4 kvadratmeter. Domstolen gör i likhet med länsstyrelsen bedömningen att avvikelsen är att betrakta som liten och förenlig med detaljplanens syfte och att den därför utgör en sådan avvikelse som avses i 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Domstolen bedömer inte heller att uppförande av den sökta byggnaden skulle innebära sådan olägenhet för omgivande fastigheter som avses i 2 kap. 9 § PBL.

Sammanfattningsvis bedömer mark- och miljödomstolen att bygglov för den sökta byggnaden kan beviljas. Vad E. E. och G. E. har angett ändrar inte den bedömningen.

Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 20 april 2021.

Anna Karlsson

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anna Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Nils Dahlström.